Ilkka Haahtela, Helsingin kaupunki
3.3.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilun voimassaolon jatkamista koskevaksi lainsäädännöksi HE 17/2022 vp

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Helsingin kaupungin asiantuntijaa kuultavaksi sekä asiantuntijalausuntoa liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilun voimassaolon jatkamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Helsingin kaupunki kannattaa hallituksen esitystä

Helsingin kaupunki kannattaa esityksen mukaista kuntakokeilujen voimassaolon jatkoa. Mikäli TE2024-valmistelu viivästyisi tai sen yhteydessä törmättäisiin ongelmiin, joita ei saada ratkaistua tämän hallituskauden aikana, voitaisiin kokeilujen voimassaoloa tulevaisuudessakin jatkaa kunnes TE-palveluiden pysyvästä siirtämisestä kuntatasolle on säädetty lailla.

TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeilujen resurssit

Työ- ja tasa-arvovaliokunta on todennut mietinnössään työllisyyden kuntakokeiluja koskevasta lainsäädännöstä TyVM 16/2020 vp seuraaavasti: *”Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää välttämättömänä, että kokeilun toimeenpanon asianmukaisesta resursoinnista huolehditaan. Resursoinnin riittävyyttä on tarpeen arvioida määräajoin, jotta työnhakijoiden lakisääteisen palvelun toteutuminen ei vaarannu. Esimerkiksi koronapandemia on lisännyt sekä kokeilujen että työ- ja elinkeinotoimistojen asiakasryhmiin kuuluvien henkilöiden määrää merkittävästi. Mahdolliset lisäpanostukset työllisyydenhoitoon tulee jakaa tasapuolisesti kokeilukuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen kesken ja huomioiden tapahtuvat muutokset.”*

Pandemiatilanteen helpotuttua erityisesti TE-toimistojen asiakasmäärät ovat laskeneet huomattavasti. Kuntakokeilujen alkaessa maaliskuussa 2021 Helsingin TE-toimistossa oli 41 984 asiakasta. Tammikuussa 2022 asiakkaita oli kokonaisuudessaan 24 870, joten asiakasmäärä on vähentynyt 40 %. Raju asiakasmäärän väheneminen johtuu osittain lomautusten päättymisestä, mutta ilman lomautettujakin kaikkien työnhakijoiden määrä laski 37 % ja työttömien työnhakijoiden määrä 21 %.

Helsingin kuntakokeilun asiakasmäärä oli kokeilujen aloittaessa maaliskuussa 2021 47 421 ja tammikuussa 2022 46 844. Koska kokeilujen asiakaskunta on tyypillisesti vaikeammin työllistyvää, asiakasmäärä pl. lomautetut on laskenut vain 6 %, vaikka työllisyystilanne onkin Suomessa muuten parantunut. Kaikkien työnhakijoiden määrä puolestaan on Helsingin kuntakokeilussa kasvanut 7% ja Pohjoismainen työvoimapalvelumalli lisää myös muiden kuin työttömien työnhakijoiden palvelun resurssitarvetta.

Näiden lukujen valossa Helsingin kaupungin näkemys on se, että olemme edellä viitatun valiokunnan mietinnön mukaisessa tilanteessa, jossa resursseja TE-toimistojen ja kuntakokeilujen välillä tulisi jakaa uudelleen. Ehdotamme, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pyytäisi työ- ja elinkeinoministeriöltä selvityksen siitä, miten varmistetaan, että TE-palveluiden resurssit jakautuisivat kuntakokeilujen ja TE-toimistojen välillä palvelutarpeen vaatimalla tavalla.